A photograph of David Lynch, an older man with light-colored hair, wearing a dark suit jacket over a white shirt and tie. He is sitting in a dark leather armchair, looking directly at the camera with a serious expression. His hands are clasped together on the chair's armrest. The background features abstract paintings with warm colors like orange, red, and blue.

Slavni autor filmova kao što su "Plavi baršun", "Divlji u srcu" i "Mulholland Drive" te serije "Twin Peaks", poznat po tome da rijetko daje intervju, samo za Globus govori o nedavnom susretu s predsjednikom Stipom Mesićem te najavljuje skoro otvaranje podružnice svojih škola meditacije u Hrvatskoj

EKSKLUZIVNO: DAVID LYNCH

FILMSKI REŽISER

Mesićev prijatelj za meditaciju

U novom filmu o mojim meditacijskim školama po Europi bit će i Stipe Mesić: već sam s njim dogovorio otvaranje takve škole u Hrvatskoj

Obostrano zadovoljstvo

Mesić i Lynch upoznali su se kad su odsjeli u istom hotelu u Tallinu. Hrvatski je predsjednik inače obožavatelj Lynchevih filmova, a svidjela mu se ideja i o školi transcendentne meditacije

RAZGOVARALA: BISERA FABRIO
bisera_fabrio@eph.hr

SNIMKE: ROBERTO ORLIĆ, AP I SIPA PRESS (JLP)

Zagledan u list potpuno praznog, bijelog papira, David Lynch iz sakoa vadi plavi flomaster. Kako poseže u džep, podiže mu se rukav i otkriva da na jednoj ruci ima narančastu trakicu - simbol mira, na drugoj crvenu, kabalističku narukvicu. Podne je i sa slavnim režiserom razgovaramo u Nizozemskoj, tik uz granicu s Njemačkom, u malom mjestu Vlodrop koje je teško pronaći i na karti. Oni koji vole Lyncheve filmove odmah bi pronašli simboliku Boshotela u nacionalnom parku u kojemu je David Lynch odsjeo i idiličnih, ali du-

NIZOZEMSKA Globusova novinarka s Lynchem se susrela u nizozemskom Vlodropu

Mesić me se jako dojmio: ima "sjajno" lice i lijepu dušu: na njegovu se licu vide sve emocije, kakva je osoba

- SUSRET S MESIĆEM

SASTANAK

Izraelskom predsjedniku u Jeruzalemu Lynch iznosi svoje ideje

MEDITACIJSKI PLAN ZA IZRAEL

Škole u kojima se meditira već postoje po svijetu. U Izraelu su čak tri - u Haifi, Tel Avivu i Jeruzalemu, a Lynch je upravo nakon razgovora sa Shimonom Peresom uspio dogovoriti otvaranje škola i zainteresirati javnost za svoj projekt. "Shimonu Peresu sam nacrtao kako stvari funkcioniraju. U početku me gledao čudno, kao da sam lud, ali ubrzo je shvatio o čemu se radi. Rekao je da je ideja dobra i da bi se dalo pokušati s nekoliko

I Shimonu Peresu svidjela se moja ideja

studenta, a ja sam ga prekinuo rekavši mu: 'Ali, gospodine predsjedniče, za Izrael je potrebno nekoliko stotina studenata koji bi meditirali, nekolicina neće biti dovoljna za

meditiranje i stvaranje harmonije i mira...' U Hrvatskoj bi dva puta dnevno u školi trebalo meditirati 250 učenika", rekao nam je Lynch o svojem susretu s izraelskim predsjednikom.

Alfred Gusenbauer

Austrijski kancelar primio je Lyncha 12. studenoga, za redateljevu posjeta Beču kamo je došao promovirati svoje škole meditacije

boko zagonetnih, mističnih mjesta iz američke unutrašnjosti u kojima se odvijaju radnje njegovih filmova. Hotel se nalazi u šumi, okružen je drvećem, u njemu je tiho i ugodno, ali ne očekujete da bi u njemu odsjeo slavni holivudski režiser, kulturni autor čiji opus izaziva strahopoštovanje struke, vjernost obožavatelja i poštovanje glumaca.

■ **EUROPSKA TURNEJA** Ovdje Lynch može imati svoj mir i nitko mu ne smeta, makar nekoliko puta tjedno putuje u neki drugi europski grad. Turneja je sada pri kraju; David Lynch upravo je na putu prema Los Angelesu, nakon što je u četrdesetak dana obišao dvadesetak država. A David Lynch, zapravo, ne voli putovati... Plavi flomaster potreban je da nam nacrtaju ono što ilustrira njegovu duhovnu filozofiju i transcendentalnu meditaciju. Tri su lista papira potrebna za cjelokupnu sliku, a Lynch rijetko crta sve. Posljednji put je nacrtao crteže izraelskom predsjedniku Shimonu Peresu...

Prije nego što se susretnemo s Davidom Lynchem, brižna nas potpredsjednik njegove Zaklade Bob Roth. Bob nam objašnjava da "David ponekad govori apstraktno, u metaforama" pa nas uvodi u osnove Lyncheve meditacijske filozofije, uvjeren da će i sam režiser biti raspoložen opširno govoriti o tome. Davida Lyncha inače prati glas da je dosta zatvoren prema novinarima i da ne voli intervjue. A zapravo ga živcira kada ga novinari ispituju o tome "što je zapravo mislio ka-

Nicolas Sarkozy

Francuski predsjednik tijekom ceremonije dodjeljivanja ordena Legije časti Lynchu koji je susret iskoristio i za razgovor o otvaranju škole

BEATLES Maharishi Mahesh Yogi podučavao je i britanske rock legende

ODUŠEVLJENI MEDITACIJOM

Maharishi Mahesh Yogi utemeljitelj je tehnike transcendentalne meditacije. Tu je ideju promovirao u cijelom svijetu i stekao je brojne poklonike, naročito među američkim i britanskim glazbenim i filmskim zvezdama. Beatlesi i Beach Boys odlazili su kod Maharishija na

Duhovni vođa Lyncha i Clinta Eastwoda

učenje meditacije, a među filmašima najvjerniji su sljedbenici David Lynch i Clint Eastwood. Davida Lyncha u svijet meditacije uvela je duhovna učiteljica za koju je jednom rekao da ga je podsjećala na Doris Day. Od tog dana Lynch meditira dva puta dnevno po 20 minuta. "Za to nije potrebno ništa

MAHARISHI MAHESH YOGI Utemeljitelj tehnike transcendentalne meditacije

drugo osim da se opustite. Ne treba stvarati poseban ugođaj, ne mora biti apsolutni mir i tišina, samo se opustite i meditirajte, ponirete do samog polja energije iz koje crpate snagu, duhovnost, kreativnost, sreću... A kada me ljudi pitaju, kako ćemo znati da smo meditirali 20 minuta, kako ćemo znati da je došao kraj, odgovor je vrlo jednostavan i nimalo zagonetan... Pogledat ćete na sat, što drugo", kaže Lynch.

Meditacija koju propagiram po svijetu nije ni kakva sekta, religija: to je samo lagana nevina metoda koja ljude čini sretnima

- MEDITACIJA

da je snimao tu i tu scenu u tom i tom filmu..."

Kada krene objašnjavati ideju otvaranja škola meditacije i mira, govori dramatično, ali ne preglasno. Naravno, drugi gosti hotela koji - kao i mi - sjede u hotelskom kafiću, itekako slušaju što govori režiser. Čini se da se ►►

Guru transcendencije

Kultni režiser nerado daje intervju jer ga najčešće pitaju što je htio izraziti nekom scenom u filmu, a on ne želi objašnjavati vlastito stvaralaštvo, no kad govori o transcendenciji, vrlo je susretljiv

► u dvorani nikoga osim nas ni ne čuje. Uskoro se netko od konobara sjetio pojačati glazbu (u pitanju je bio neki ultrasweet američki pop evergreen) pa su se i znatizeljnici morali pomiriti s činjenicom da će im nastavak intervjua biti nedostupan...

Dotjeran u rockabilly bijelu košulju i crno odijelo te pomno počešljan u Elvisovu stilu (Lynch je veliki Kraljev fan), kaže da će o svojoj europskoj tureji i razgovorima snimiti novi film. Bit će to lynchevski dokumentarac, jedinstveni projekt koji će opisati raspored, sugovornike, teme i mogućnosti otvaranja transcendentnih škola mira u europskim državama. Prikazat će se i susret s hrvatskim predsjednikom:

"Volio bih da jedna od prvih škola u Europi bude otvorena u Hrvatskoj", otvoreno kaže Lynch. Čim se vrati kući u Los Angeles, poslat će na Pantovčak sve informativne materijale o transcendentnoj školi i nada se da će Stipe Mesić (ali i njegova supruga Milka, sklona alternativnoj filozofiji i prakticiranju meditacije te makrobiotike) pomoći da se ta ideja što prije realizira, i to baš u Hrvatskoj.

■ **POZITIVNE VIBRACIJE** Ekskluzivni intervju s Davidom Lynchom dobili smo - kao jedini hrvatski novinari - jer je Lynch osjetio snažnu povezanost i pozitivnu vibraciju s Hrvatskom. Namjera mu je u Europi osnovati škole u kojima bi učenici, osim klasičnih predmeta, učili i transcendentnu meditaciju, a želio bi da jedna od prvih škola bude baš u Hrvatskoj. Čini se da su škole mira u ovom trenutku, dok o njima govori, važnije i od stvaranja filmova i umjetnosti.

Lynch je još sretniji u svom naumu otkako je upoznao hrvatskog predsjednika Stipu Mesića, kada su odsjeli u istom hotelu u estonskome glavnom gradu Tallinu. Hrvatski predsjednik, ispostavilo se, voli i štuje Lyncheve filmove, a režiser nam je rekao, odmah na početku razgovora, da ga se Mesić jako dojmio, da ima "sjajno lice" i jako lijepu dušu, unutamju energiju. Dvojica muškaraca trenutno su se sprijateljila i Lynch ne krije oduševljenje novim poznanikom.

"Chris Busch, jedan od članova moje ekipe, bio je pred hotelom kada je vidio ko- ►►

DAVNA MUZA
Isabella Rossellini bila je omiljena glumica Davida Lyncha

REDATELJSKI RUKOPIS

Lynchevi filmovi utjecali su na cijelu generaciju režisera. Ime Davida Lyncha povezano je uz teške, mračne filmove koji izazivaju jezu, neugodu, možda i strah. Lynch voli filmove ceste, a njegovi likovi žive dvostruki život i imaju tajne, haluciniraju. Iako nikada nije (barem za sada) dobio Oscara, bio je triput nominiran; prvi put 1980. godine za traumatični film "Čovjek-slon", a šest godina kasnije i za "Plavi baršun" s Isabellom Rossellini. Treću nominaciju imao je 2001. za film "Mulholland Drive". Zlatnu palmu Cannesa osvojio je 1990. filmom "Divlji u srcu", a posljednji film koji je snimio je "Inland Empire". Televizijskoj publici postao je poznat po "Twin Peaksu", kulturnoj seriji o ubojstvu Laure Palmer. Lyncha obožavaju glumci s kojima je radio i uvijek su mu na raspolaganju: osim Laure Dern i Kylea McLaughlina, Lynchovi fa-

Filmovi mračnih tema i zagonetnih likova

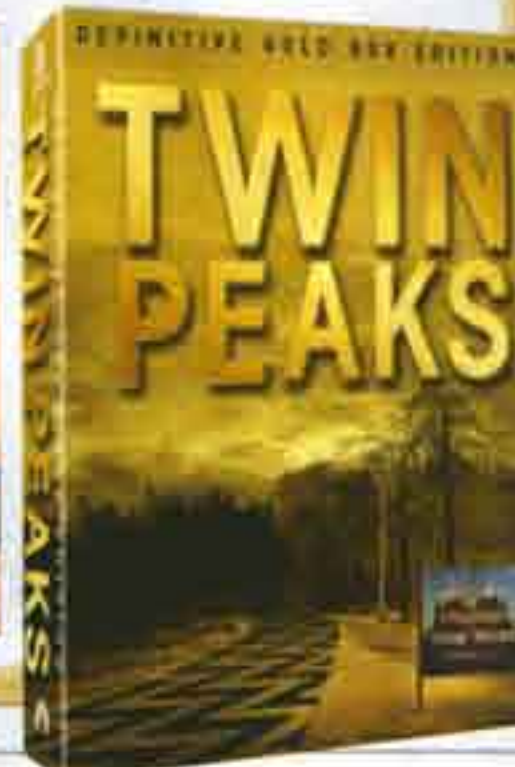
ČOVJEK-SLON John Hurt u sceni iz traumatičnog filma koji je David Lynch snimio 1980. godine

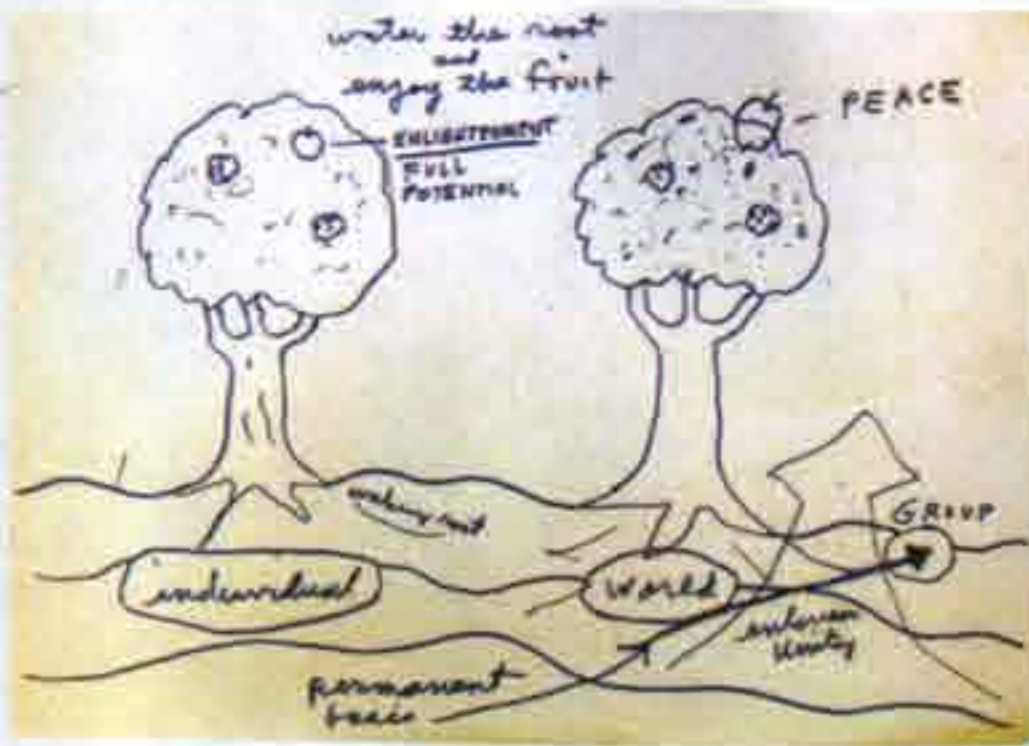
ERASERHEAD Jeanne Bates i Charlotte Stewart u sceni iz filma iz 1977.

voriti su Naomi Watts, Justin Theroux i Nicolas Cage te Isabella Rossellini, s kojom je četiri godine bio u ljubavnoj vezi.

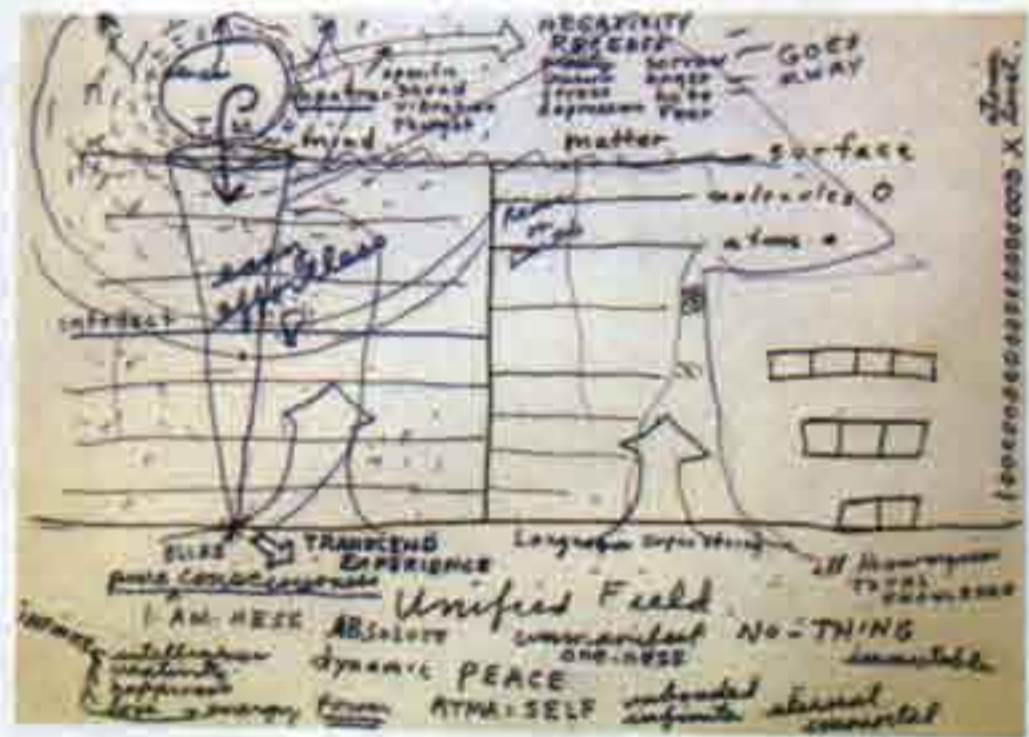
KULTNI NASLOVI "Plavi baršun" (lijevo), "Divlji u srcu" (sredina) i mračna serija "Twin Peaks" (desno) ubrajaju se u najveće filmske uspješnice Davida Lyncha

EKSKLUZIVNO: DAVID LYNCH

RECEPT ZA SREĆU Putem jednostavnih crteža Lynch tumači kako bi se osjetila trebala okrenuti od vanjskog prema unutarnjem

Zahvaljujući programu meditacije, koji može provoditi i 10-godišnje dijete, u San Franciscu se smanjilo nasilje u školama - ORUŽJE PROTIV NASILJA

► lonu i policijsku pratnju. Pitao je tko je to i rekli su mu da je gost hotela hrvatski predsjednik. Chris je čekao da predsjednik uđe u hotel i mahnuo mu je, a predsjednik mu je istog trena odmahnuo. Ušao je u lift, a Chris je došao k meni i rekao kako je predsjednik Hrvatske u hotelu, a ja sam odgovorio da bi bilo sjajno da se nademo na piću, ako pristaje. Krenula je akcija i sasvim slučajno ljudi iz moje pratnje našli su se u liftu s ljudima iz Mesićeve pratnje te je sastanak dogovoren. Mi smo u međuvremenu kontaktirali i ljude iz Hrvatske koji se bave transcendentnom me-

ditacijom da ih pitamo imaju li oni kakav kontakt s predsjednikom", oduševljeno priča Lynch koji je s Mesićem i ujutro popio kavu.

"Vaš mi se predsjednik odmah svidio, na njegovom se licu vide sve emocije. Bio je jako zainteresiran za naš plan škole za mir i rekao je da ćemo ostati u kontaktu, a dobili smo i slike za uspomenu. Sastanak je bio baš ugodan", dodaje Lynch.

■ **MATERIJA I UM** Crtež koji nam je David Lynch izradio podijeljen je na materiju i um.

"Sva naša osjetila okrenuta su prema vani i osjećaj sreće u tom smislu je nestalan jer ga do-

življavamo samo trenutačno. U transcendentnoj meditaciji učite mantru koja svijest okreće unutra, unutar vas samih. Tada prirodno uranjate u različite razine uma gdje možete iskusiti i oživiti sreću, a sa sve većim meditiranjem raste i razina kreativnosti i energije. U Sjedinjenim Državama djeca su pod velikim stresom. Ne vole ići u školu. Boje se škole jer u njima ima jako puno nasilja. Škole su u depresiji, nitko ništa ne uči, događaju se samoubojstva, djeca se pretrpavaju lijekovima protiv depresije i nitko ne mari za posljedice po njihovo zdravlje. Ako im damo znanje o tehnici transcendentne meditacije, stvari će se nevjerojatno promijeniti! To nije nikakva religija, to nije nikakva sekta, nema veze ni s kakvim vjerskim pitanjima, ne radi se o kontemplaciji, nego samo o laganoj, nevinoj metodi koja će vam tako lako pomoći. I desetogodišnje dijete to može raditi. Ako dijete provodi dvadesetak minuta meditirajući, bit će sretnije, kreativnije, imat će bolje ocjene, lakše će učiti! Američke škole već su počele s uvođenjem transcendentne meditacije, a najotvorenija za nove metode bila je škola u San Franciscu koja je doživjela nevjerojatne promjene. Zahvaljujući tome što je nasilje smanjeno, djeca su počela radosno ići u školu, ocjene su postale bolje... A što je najbolje, mi ljudi smo kao žarulje. Sreću i radost širit ćemo oko sebe, na druge ljude. Svi će se osjećati bolje", pojašnjava slavni režiser.

Lynch smatra da bi transcendentna meditacija jako pozitivno utjecala na vojnike koji su prošli traumatično iskustvo ratovanja, pa bi bile od velike koristi i u Hrvatskoj.

"Zajedničkom meditacijom mogli bismo postići mir na zemlji, a to bi svima trebalo biti u interesu."

Lynch ne vjeruje da je to nemoguće. Zato se, u šestom desetljeću života, posvetio svojoj misiji i nezaustavljivo traži šansu da napravi nešto dobro, vrijedno, za cijeli svijet: "Sve što je novo, ljudima je često neprihvatljivo. A ja nastojim razbiti te predrasude." ■